

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy óra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Következetesség

nem nagyon bántja az ellenzék, különösen annak hangos duhajait. Ugy látszik, ebben a tekintetben Bismarkkal tartanak, aki tudvalevőleg azzal védekezett a következetlenség vádjára ellen, hogy csak az ökö következetes, mert az mindig szénát eszik.

Ha emlékeztünk nem csak, heteken-hónapokon át, sajtójjakkal, élőlőzével, népgyűléseken, kortesekkel mindent elkövettek, hogy minél többet bejussanak a nemzetgyűlésbe. Felhasználtak minden eszközt, hogy a többséget megszerezzék maguknak s így a hatalmat kezükbe kaparintsák a kormány megbuktatásával. Legjobb tudomásuk és meggyőződésük ellenére bünbakul állították a választó közönség elé a kormányt és a kormányzati rendszert olyan dolgokért és azért az állapotért, amely dolgok elkövetésében és amely állapot előidézésében nem a kormány a hibás, de sokkal inkább ők és szellemi elődeik. Igérték győzelmük esetére ugyancsak legjobb tudomásuk és meggyőződésükkel ellentétben olyan változásokat, amelyek ezidőszertől kívül esnek még csak a lehetőség határain is.

Igaz, hogy a háború, a forradalmak, idegen megszállás és a békének csufolt halála itélet okozta nyomorúságok miatt elkecseregett tömegekben érték el bizonyos mértékig eredményt, de a magyar nagyközönség józanságán és belátásán csufos vereséget szenvedett törekvésük. A választó közönség impozáns többséget adott a kormánynak és több mandátumot adott neki még a titkosan szavazó kerületekben is, ahol: a városi elemben termékenyebb talajra lel minden szélsőséges, forradalmi tan, mint a vidéken; több mandátumot adott a kormánynak, mint az összes ellenzéki pártoknak együttvéve. Pedig az ellenzék már előre is azt hangoztatta, hogy ha a szavazás mindenütt titkosan folyna, a kormány kisebbségben maradna.

Mit tesz ilyenkor a tárgyilagos, elfogulatlan ellenzék? Egyszerűen kimondja, hogy az egész nemzetgyűlés nem törvényes. Alokoskodással, rosszhiszemű csúrés-csavarással kétségbe akarják venni a törvényességét annak a nemzetgyűlésnek, amelyben a többséget minden áron maguknak akarták megszerezni. Valóban nem is érdemes vitába szállni és érveket sorakoztatni fel annak bizonyítására, törvényes-e ez a törvényhozás, hiszen az minden kétségen felül áll. Ezuttal csupán azt a kérdést szeretnénk felül áll. Ezuttal csupán azt a kérdést szeretnénk felül áll. Ezuttal csupán azt a kérdést szeretnénk felül áll. Ezuttal csupán azt a kérdést szeretnénk felül áll.

Mozgalom indult meg az ellenzék körében, hogy a nemzetgyűlés ünnepélyes megnyitására ne vegyenek részt, s ezzel is tüntetőleg dokumentálják, hogy a választójogi rendeletet s az annak alapján megalkotott nemzetgyűlést nem tartják törvényesnek. Híre jár, hogy ebben az értelemben fog nyilatkozni Apponyi is a korelnöki tiszttárvételével. Mély szomorúsággal látjuk a nagy aggastyánt olyan utakra tévedni, amelyek nem az általa folyton hangoztatott alkotmányos rendhez, hanem a teljes anarchiához vezetnek.

Ezen az uton nem fogjuk követni és nem követik a magyarság milliói.

Bethlen a nemzetgyűlés feladatairól

Az egységes párt szombaton délután 4 órakor tartotta meg nagyatádi Szabó István elnökle alatt első értekezletét. A kormány részéről jelen voltak Bethlen István gróf miniszterelnök, Kállay Tibor pénzügy, Klebelsberg Kunó gróf közoktatásügyi, Valkó Lajos kereskedelmi, Daruváry Géza igazságügyi, Rakovszky Iván belügyminiszter. Nagyatádi Szabó István bevezető beszéde után Bethlen István gróf miniszterelnök szólalt fel:

— Engedjék meg, hogy azokhoz az üdvözlő szavakhoz, amiket a tisztelt pártelnök ur előttem kifejtett, a magam részéről is szívem melegevel csatlakozom. Mi azt hirdettük, hogy ez a nemzet meggyógyul, de csak abban az esetben, ha félretesszük a visszavonulást és létrehozza saját soraiban a politikai, társadalmi és felekezeti egységet, mert csakis a polgári munka, polgári rend révén lehet kivetelni az országot abból a helyzetből, amelybe beleszorították. Mi sohasem izgattunk, mi sohasem rágalmaztunk, mi sohasem fordultunk az egyik, vagy a másik felekezet, vagy vallás ellen. Mi mindenütt az egységet hirdettük. Mi azt mondottuk, hogy az egységes magyar hazát csak a társadalom egységével lehet újból erőssé és nagyvá tenni. A nemzet nekünk adott igazat. Az ország a hatalmat a kezünkbe adta, a hatalommal élni nemcsak jog, hanem kötelesség is. Legyünk tisztában azzal, hogy erős harc előtt állunk. Legyünk tisztában azzal, hogy a parlamentben meg fog indulni megint a régi rendszer és meg fogja kísérlelni, hogy megbontsa sorainkat a kritika és gáncs fegyverével.

— Én csak három dolgot akarok tőletek. Az egyik a bizalom, a másik az őszinteség és a harmadik a pártfegyelem (Éljenezés). Még csak egy rövid pillantást akarok vetni azokra a konkrét teendőkre, amelyek reánk várnak. A törvény értelmében mindenekelőtt az indennitást kell biztosítanunk, mert a kormánynak felhatalmazása június végén lejár és június vége előtt kelleve, hogy az indennitást a Ház megszavazza. Még ma is bizom abban, mire nézve bizalmát elnökünk is kifejezte, hogy az ellenzék oldalán is mérlegre fogják tenni azokat a súlyos gazdasági argumentumokat, amelyek miatt szólnak, hogy ennek az országnak gazdasági rendjét törvényes eszközökkel biztosítani kell. Ha csatlakoznánk abban, ha egy olyan harccal találkozánk, mely elől ki nem térhetünk, el kell tőkelve lennünk arra, hogy a házszabályokat megmódosítsuk és az 1913-ik évi házszabályok érvényreemelésével a parlamenti rendet helyreállítsuk. Mi nem keressük ezt a harcot, de ha kényszerítenek rá, felvesszük a keztyűt.

Az indennitás után a nyári szünet előtt csak a főrendház reformját szeretnők keresztülvinni, mert szükség van arra, hogy az egykamarás rendszerről visszatérjünk a kétkamarás rendszerre, természetesen az ősi főrendház demokratikussá válása keresztülvitelével. A nyári szünet csak igen rövid lehet, mert biztosítanunk kell megfelelő pénzügyi reformok segítségével az államháztartás egyensúlyozását. Gondoskodnunk kell arról, hogy elsősorban utját vágjuk a valuta leromlásának, mert hiszen a gazdasági romlásunknak, az ország tehetetlenségének ez a centrális problémája. A pénzügyi reformok után kerüljön sor a közigazgatási, szociális, gazdasági és egyéb reformokra.

Egész garmadával állnak készen törvényjavaslatok, melyeket sor és rend szerint ismertetni fogunk a párt előtt. Azzal zárom szavaimat, hogy a pártnak erős szervezettel kell bírnia. (Hosszantartó élénk éljenezés.)

A miniszterelnök előterjesztésére, a párt tekintettel arra, hogy nagyatádi Szabó István miniszteri tárcát vállalt, pártelnöknek Mayer Jánost választották meg, tovább pártelnökké megválasztották Kenéz Bélát és Ráday Gédeon grófot, alelnökké sokorópátkai Szabó Istvánt, Bottlik Józsefet, báró Lercs Vilmost, Léva Mihályt, Nagy Emilt, Szijj Bálintot, Gömbös Gyulát. Az ügyvezető elnöki teendőket Gömbös Gyulát bízták meg.

Ezután Mayer vette át az elnökséget és hosszabb beszédben mondott köszönetet.

Ezután a pártértekezlet a miniszterelnök előterjesztésére házelnökké Gál Gasztont, alelnökké Szciiovsky Bélát ajánlotta. Egy helyet fenntartottak az Ernszt Huszár pártnak. Jegyzői tisztségre jelölték Petrovich Györgyöt, Forgács Miklost, Bodó Jánost, Héjj Imrét, Perlak Györgyöt. Egy helyet fenntartottak az Ernszt-Huszár pártnak, egyet pedig a szociáldemokrata pártnak, egyet a polgári ellenzéknek. A háznagyi tisztségre Karaffiáth Jenőt jelölte a pártértekezlet, majd határozott a nemzetgyűlési bizottságok megalakítására vonatkozólag. Ezzel az értekezlet véget ért.

Az államtitkárságok

A kabinet rekonstrukciójával szoros kapcsolatban áll az államtitkári állás betöltése is. Tudvalevő, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium államtitkárává a távozó Pekár helyébe Petry Pál jön, aki ezelőtt a miniszterelnökségen helyettes államtitkár volt. Az ő kinevezése különösen azért fontos, hogy a kultuszminiszteriumban a protestáns ügyek erős képviselőhöz jutnak és épen ezért a protestáns ügyek, a népoktatásra vonatkozó kérdések Petry Pál teendői közé fog tartozni.

Klebelsberg Kunó gróf tartja fenn magának a művészeti kérdések, továbbá a tudományos intézmények és az egyetem oktatásügyének vezetését. A középiskolai reform Imre Sándor államtitkár kezébe kerül. Tóth Lajos államtitkár, aki eddig az egyetemi ügyek intézője volt, tekintettel betöltött szolgálati idejére, aligha nem nyugdíjba vonul. Az egyetemi osztály élére Mészáros miniszteri tanácsos kerül, míg a művészeti osztály vezetője helyettes államtitkári rangban Nagy Árpád miniszteri tanácsos lesz.

Pekár Gyulának, akinek a közoktatásügyi miniszteriumban kifejtett működését az illetékes tényezők teljes mértékben elismerik, a nemzetgyűlés egyik alelnöki állását kínálták fel és szó volt arról is, hogy őt esetleg az allami színházak intendenturájának élére állítják. Pekár azonban mindkét állást elhárította magától. A színházak vezetésére már azért sem vállalkozott, mert tudvalevően Wlasics Gyula bárónak főigazgatóvá való kinevezése küszöbön áll és az ő működésével megvannak elégedve.

A belügyminiszteri változással kapcsolatban tudomásunk szerint az összes főispánok felajánlják Rakovszkynek lemondásukat a mi értesülésünk szerint a főispáni karban tényleg mélyreható változások várhatók. Több vármegye élére most megválasztott képviselőket neveznek ki főispánná.

Magyarország és a német kulturjárom

Irtta KOMLÓSSY ARTUR

(Második, befejező közlemény; az első rész tegnapi számunkban jelen meg).

III.

Kulturális harc a nemzeti önállóságért és európai érvényesülésért

Kulturális szolgátságunk akkor kezdődött, amikor engedték, hogy régi, *deák* műveltségünk helyébe a *németes műveltség* lépjen.

Közoktatásunk németes irányával egyrészt csatlakoztunk a szomszédos nagy német kultúrtestülethez s minden politikai és gazdasági kapcsolásnál szorosabban fűztük magunkat Ausztriához és Németországhoz, másrészt a magyarság hátrányára egy nagy *kontraszelekción* indítottunk meg.

A magyarság hivatott vezetői helyett *németek* és *zsidók* jutottak előtérbe, míg maga a tösgyökeres magyarság mindinkább háttérbe szorult, természetes inferioritásba jutván azokkal szemben, akik „von Haus aus” tudtak németül.

Németek és zsidók a *német kultúra* piedesztáljáról nézik le a magyart s a szegény árva magyar mit csinál? Gyengébb része megalkuszik a körülményekkel s belesodródik a német gondolatvilágba, míg az értékeesebb, a fajilag súlyosabb rész kiszorul a közügyek vezetéséből. Valóságos nemzetgyilkos politika!

S a külföld felé az eredmény a magyarság teljes elsikkasztása. A külföld — nem is ok nélkül — a német kultúra függelékének tart bennünket, akikkel csak németül lehet érintkezni. Nemzeti önállóságunk befelé is, kifelé is elhalványodik.

Ha nemzeti önállóságunkat helyre akarjuk állítani, szakítanunk kell közoktatásunk németes irányával. Reformálni kell a középoktatást s azonkívül nemzeti szempontból revízió alá kell vennünk a magyar kultúra egész területét.

Mindenekelőtt hatályon kívül kell helyezni az 1883. évi XXX. t. c.-et, a *középiskolai szegyenytörvényt*, mellyel teljesen behódoltunk a német kulturának s mely idestova negyven év óta germanizál bennünket.

A középiskolai törvény a gimnáziumban az élő idegen nyelvek közül csak a *németet* teszi kötelező tantárggyá; a reáliskolákban másodsorban a francia is szerepel, de a reáliskolát a magyar intelligenciának csak 10 százaléka látogatja, így tehát a német nyelv a magyar közoktatásban csaknem kizárólagos *monopóliumot* élvez.

A német nyelvnek ezt a monopóliumát meg kell szüntetni. Gimnáziumban és reáliskolában egyaránt tanítani kell a *francia* nyelvet, amely nyelv nemzetközi érintkezéseink lebonyolítására legalkalmasabb.

A jövő ideálja az egységes középiskola, a felső osztályokban elágazásokkal. Efelé kell törekednünk s lehetőleg kikészöböltnünk a németektől átvett sokféle iskolatípust. Tehát semmi szükség reálgimnáziumra; még a reáliskolát is be kellene olvasztani a gimnáziumba. Ha egyelőre ezt nem is tesszük, legalább közelebb kellene hozni egymáshoz a két iskolatípust, éppen a *nyelvek tanítása* tekintetében.

A középiskola négy alsó osztályában a nyelvek tanítását teljesen egyformává kell tenni. Az alsó két osztályban kizárólag a *magyar nyelv* tanítandó. A magyar gyerek körülbelül 12 éves koráig semmiféle — se holt, se élő — idegen nyelvet ne tanuljon, hogy mindenekei előtt magyar nyelvérzéke és magyar önérzete erősödjék meg.

A harmadik osztálytól kezdve a *francia és német nyelvet* egyenlő arányban, heti 3—3 órán át kellene tanítani és pedig teljesen gyakorlati alapon. Minden fölösleges grammatizálás kerülendő. A főcél az legyen, hogy a tanuló a középiskola elvégeztével a francia és a német nyelvet szóban és írásban folyékonyan bírja.

Tisza Kálmán állítólag azt mondta egyszer, hogy a magyar embernek tudni kell németül, de rosszul. Ha mondotta, nem volt igaza; a művelt magyar embernek igenis tudni kell németül *jól*, de franciául *éppen olyan jól*, vagy még jobban. Ha a német nyelven kívül *más idegen nyelvet* is tudunk, megszűnik ránk nézve veszedelmes mivolta.

Ez a másik idegen nyelv természetesen csak a *francia* nyelv lehet. Nálunk sok híve van az angolnak, amely a világközi — oceáni — kereskedelem nyelve és sulypontja Észak-amerikára esik. Európai szempontból azonban nem versenyezhet a franciával, mely nemcsak a diplomácia, hanem általában a művelt társas érintkezés nemzetközi nyelve. Európa keletén, a Balkánon és a Leventében pedig a kereskedelem nyelve is. Európai jelentőség dolgában az angol nyelvnek az olasz is fölötte áll, annál inkább a francia.

Földrajzi helyzetünk is a francia nyelvre utal bennünket. Franciaországnak velünk körülbelül egyforma éghajlata s a német mellett a legkifejlettebb agrikulturája van, Mezőgazdáink a német mellett a franciától tanulhatnak legtöbbet. Ami pedig a szellemi kulturát illeti, abban a francia föltétlenül vezet az összes nemzetek között. Azonkívül célszerű is, hogy — ha már középiskoláinkban két modern idegen nyelv tanítása lesz kötelező — akkor az egyik a latin, a másik a germán népcsaládból való legyen.

A régi *latin nyelv* tanítása, miután a deákos műveltséget ugysem hozhatjuk vissza, szűkebb térre szorítandó. Véleményem szerint ma már tökéletesen elegendő a latin nyelvnek a középiskola *ötödik osztályától* való tanítása. A leendő egységes középiskola az 5-ik osztálynál bifurkáldódnék vagy trifurkáldódnék s így ez a rendszer később a latin nyelv fakultatív mivolta miatt is célszerű volna. A latin nyelv tanítását a felsőbb osztályokba szorítanám, a heti óraszám növelésével lehetne intenzívebbé tenni. Ha heti 3 óra elégtelennek látszik, lehet akár heti 6 órán át tanítani. Különben is semmi akadály nincs annak, hogy a latin nyelv az *egyetem* különböző tudományszakain tovább taníttassék, és pedig a hittani szakon az egyházi, a jogi szakoson a jogi, az orvosi szakon az orvosi latinság, a bölcsészeti szakon pedig általában a középkori és ujkori latinság.

Végül a középiskola két felső osztályában, a 7-ikben és 8-ikban, mint *nem kötelező* tantárgyak, heti 2—2 órában tanítandók volnának a *görög, olasz és angol* nyelv.

A középiskolai tanuló nyelvtudása ezzel teljessé válnék tulterhelés nélkül s a *nyelvtudás demokratizálása* is keresztül volna vite. Mert igenis a nyelvtudást demokratizálni kell; nem engedhető tovább, hogy a nyelvek tanulása ki-

váltóságos osztályok privilégiuma legyen, hanem alkalmat kell adni a szegényebb osztályoknak is az idegen nyelvek megtanulásának lehetőségére.

A *leányiskolákban* ez a reform a modern nyelveket illetőleg szintén keresztül viendő. A *francia* és a *német* kötelezőleg, az *olasz* és az *angol* fakultatíve tanítandó.

A *kereskedelmi iskolákban* pedig kötelezőleg tanítandó a francia, német, angol és olasz nyelv s azonkívül fakultatíve minden számottevő modern nyelv, főleg a szomszédos országok nyelvei.

A *katonai iskolákban* a *francia és német* kötelezőleg, az angol és olasz fakultatíve tanítandó, a szomszédos országok nyelvei pedig fontosságukhoz képest részben kötelezőleg, részben fakultatíve.

* * *

A középiskolai nyelvtanítás reformja volna tehát a *kulturális szabadságharc* kiinduló pontja, mellyel műveltségünket a német befolyás fojtogató hatása alól felszabadítjuk. Ha műveltségünket kiegészítjük a *francia nyelv* tudásával, megszűnik sok anomália, amely most kulturánkat egyoldaluvá teszi. Megszűnik az a lehetetlen állapot, hogy ifjaink a külföldön csak német egyetemeken folytathatják tanulmányaikat, mert megnyílnak előttük a francia egyetemek is.

Megszűnik az a visszasság, hogy tudósaink kilenc-tized része a német kultúra emlőin növén fel, a német tudomány egyedülvalóságára esküszik s könyveit német nyelven jeleníti meg.

Megszűnik az a káros és szégyenletes helyzet, hogy kereskedőink a külfölddel való levelezésben csaknem kizárólag a német nyelvet használják, germanizálják a Balkánt és a keletet s akaratlanul is a németek utkaparóivá lesznek. De revízió alá kell vennünk kulturánk egész területét, hogy hazánkat önálló kultúr-országgá tehessek.

Igy vissza kell állítanunk a *római magyar papnevelő-intézetet*, mely 1578-tól 1580-ig állott fenn s azután beolvadt a német kollégiumba, ahol fiainkat német papok germanizálják. 340 év égető szegénye szűnik ezzel meg.

Genfben, Kálvin városában kálvinista papnevelő-intézetet, *Calvineum hungaricum*-ot kell felállítanunk.

Könyvkereskedelmünket ki kell vonnunk az egyoldalú német befolyás alól s külföldi könyvszükségletünket közvetlenül kell beszereznünk az illető külföldi országokból.

Francia nyelvű napilapot kell alapítanunk, hogy a külföldi hírszolgálat terén ne legyünk teljesen a német közvetítésre utalva s védelemzessük a magunk igazságát az egész világ előtt ismert nyelven az egész világ eilen.

A római magyar ház és a berlini magyar intézet mintájára Párisban és Londonban *magyar házakat* kell alapítanunk, könyvtárral és olvasóteremmel.

Idebent pedig *nemzeti szellemmel* kell betöltenünk alfától omegáig, az Akadémiától az orfeumokig, minden intézményünket, amely a kulturával bármint összefüggésben áll.

Magyarrá kell tennünk *Budapest* fővárost, melynek kulturája ma is felemás: magyar-német, magyarrá ennek a fővárosnak környékét; ahol pedig nem térhetünk ki a nemzetköziség elől, ott arra kell törekednünk, hogy valóban nemzetköziek legyünk, ne pedig németek.

Az idegent, aki fővárosunkba vetődik, ne fogadjuk föltétlenül *német szóval*, hisz természetes, hogy így németnek tekint bennünket és sohasem fog megérteni.

A külfölddel is lehetőleg *magyarul* érintkezzünk, de ahol nem lehet, ott inkább a francia nyelvet használjuk, mint a németet. Így a vendéglők étlapjain a *magyar nyelv* után első sorban a franciát alkalmazzuk s csak azután a németet. A szállodákban először *magyarul* köszönjünk és csak azután térjünk át idegen nyelvre.

Igy érjük el azt lassanként, hogy megértenek, megismernek és megbecsülnek bennün-

Alkalmi vétel!

Vagyondrendezés miatt sürgősen eladó konyhakertészetre kiválóan alkalmas kert, rajta kis lakóházzal

Nemes-utca 7. sz.

A Nemes-utca párhuzamosan megy az István-utal és összeköti az Aeél-utcat és a Margit-utcat.

A föld területe 950 négyszögöl.

Jelenleg felesbe van kiadva.

Ára 200 ezer kor.

Az adásvételi ügylet megköthető a Hajdúföld szerkesztőségében, Piac-utca 59. délután 6 és 7 óra között.

Írógép, sokszorosító és egyéb kellékek, írószeres legolcsóbban

özv. **Árdó Miklósné** gyári raktárában ::
Simonffy-utca 2. a.
Telefon: 1353 szám.

ket s Magyarország valóban az lesz, aminek lennie kell: Kelet és Nyugat kapuja, a Nyugat kulturájának közvetítője Keletre és amellet önálló nemzeti állam, nem pedig német kulturális gyarmat.

Maga a német is jobban megbecsül, ha önálló és önértékes leszünk vele szemben. A régi német szövetségben a szolga szerepét játszottuk; a jövőben egyenlő rangú felek gyanánt kell szerepeknünk s viszonyunk annál jobb lesz, mennél inkább kidomborítjuk önállóságunkat az egész világgal szemben s a német-séggel szemben is.

Magyarország csak úgy tarthatja fenn nemzeti önállóságát és állami függetlenségét, ha itt, a Duna völgyében *különálló nemzeti kulturával* bír, de egyúttal belekapcsolódik Európa szellemi világának közösségébe. Kulturánk *nemzeti és európai* legyen.

A magyar nemzetnek ma Európa porondján elkeseredett küzdelmet kell folytatnia létéért, fennmaradásáért.

Ebbe a küzdelemben csak *felszabadult és felvértezett lélekkel* bocsátkozhatunk bele. Szellemileg újja kell születnünk, hogy a lelki megújodást rövidesen kövesse az anyagi megújodás teljessége is.

Magyarországot ma Európa annyira sem ismeri, mint Beludzsisztánt vagy Tibetet. Minden eszközt meg kell ragadnunk, hogy megismertessük magunkat, országunkat, műveltségünket Európa tudatlan népeivel és akkor lehetetlen, hogy a velünk szemben elkövetett igazságtalanságok jóvá ne téessenek.

Magyarország függetlenségét biztosítani s területi épségét helyreállítani akarjuk, mindenekelőtt *szellemi integritásunkat* kell visszanyernünk. Fel kell szabadítanunk a magyar nemzetet a *német kultúra* jobbagysága alól s hazánkat *önálló kulturterületé* te kell tennünk.

IV.

Szövetség a németekkel

E sorok írója őszinte híve a Németországgal való politikai szövetségnek, mert a szláv tengerből a németiség felé mutat a kivezető út s azonkívül területi integritásunk visszaszerzésében is elsősorban a németekre támaszkodhatunk.

A mult tapasztalataiból azonban a tanulságokat le kell vonnunk s értékesítenünk hazánk javára. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a németiségre való *kizárólagos* támaszkodásunk veszedelmes volt ránk nézve mind nemzeti, mind általános politikai szempontból. Tehát *másfelé* is kell orientálódnunk s itt mindenekelőtt *Olaszországra* gondolok, mely ország területben, népességben meggyarapodva, most már földrajzilag is közelebb jutott hozzánk s melynek érdekei a mi érdekeinkkel sokban megegyeznek.

Németországgal, ha Ausztriát csakugyan bekebelezi, közvetlen szomszédságba fogunk kerülni s ez egy okkal több a szoros szövetségre, de viszont egy okkal több arra is, hogy a németiség *tulbefolyása* ellen már most eleve védekezzünk.

Az új német szövetségben nem a szolga szerepét kell játszani, mint a régiben, hanem az egyenlő rangú szövetséges társét, mert *becsületes szövetség csak egyenlő rangú szövetségesek között képzelhető.*

Az új német szövetséggel szemben *nemzeti kautélékat* kell felállítanunk, nehogy a szövetségből alárendeltség váljék s nehogy a politikai kapcsolatot kulturális és gazdasági önállóságunktól megfosson.

Elsősorban *kulturális önállóságunkat* kell helyreállítanunk, mert a kulturális önállóság a nemzeti önállóságnak s végeredményben az állami függetlenségnek is alapja.

Az általam vázolt *kulturális reform* tehát sürgősen végrehajtandó, hogy nemzeti öntudatunkat, lelki integritásunkat a németekkel szemben is visszanyerjük s egyoldalú kulturális befolyásuk alól mentesítve legyünk. Ha ezt a reformot végrehajtottuk, akkor — de csakis akkor — nyugodtan szövetkezhetünk a németekkel a „*clara pacta boni amici*” elvének alapján.

Tart a cipésztrájk

Pincésztrájk előtt?

Megírta a *Hajdúföld* tegnapi számában, hogy a debreceni cipész munkások hétfőn reggel sztrájkba léptek s a sztrájk azóta változatlanul tart. A munkások ugyanis 30% os fizetésemelést kértek minden vonalon. A munkaadók 20%-os fizetésemelést hajlandók lettek volna megadni, de a munkások ezzel a fizetésemeléssel nem voltak megelégedve s valamennyien sztrájkba léptek. Körülbelül 400 munkás sztrájkol. A munkások és munkaadók között ma lesz a döntő, békéltető tárgyalás, amely az előjelekből ítélve, eredményre is fog vezetni.

Nehéz helyzet volt a pincéreké, akik szintén fizetésjavítási mozgalmat indítottak. A tárgyalások tegnap egész délelőtt folytak az előjárásnál *Boldi-úr* Kálmán vezetésével.

A munkaadók nevében *Lóky* Sándor, a pincérek nevében *Ring* Jenő, a pincérszakosztály elnöke fejtették ki álláspontjaikat. A pincérek fizetése — mint a pincérek egyik vezető tagjaitól értesülünk, — eddig havi 300—400 korona volt a teljes ellátáson kívül és a borralal. Ebből kellett fenntartaniok a családjukat, magukat s fedezniök a kiadásait.

Most a budapesti pincérek fizetéséhez hasonló emelést kértek, ami körülbelül — nyári vendéglőkben heti 1000, kávéházakban s éttermekben heti 300, — vagyis 1200 korona lenne havonként az ellátáson s borralalón kívül. A munkaadók ezzel szemben eddig havi 800 koronát ígértek meg.

A pincérek arra is hajlandók lettek volna, hogy fizetesképen a bruttóbevételek 4% át kapják meg, de erről a munkaadók hallani sem akarnak, mert az szerintük kommunista izü ajánlat. A tárgyalások még folyamatban vannak. A pincérek hétfőn délután 3 órakor az Otthonban gyűlést tartanak s azon határoznak végérvényesen követendő eljárásokról.

Mert kommunistának csufolták...

Megrendítő körülmények között akarta kioltani az életét egy negyvenhárom éves géplakatos Berettyóújfaluban. Társai addig beszantották, csufolták vele, míg elkeseredésében ingerkedő társai szemeláttára borotvával elvágta a torkát.

Atamek Zsigmond géplakatos több társával együtt Berettyóújfaluban dolgozott. Munkatársai állandóan bosszantották a magába zárkózott, tulszerény géplakatos, aki nap-nap után a rossz tréfák állandó céltáblája volt. Tegnap épen borotválkozott, mikor társai újra bosszantani kezdték. A tréfa hevében valaki kommunistának nevezte *Atameket*. Erre már *Atamek* is elhagyta a türelme:

— Ne mond ezt nekem pajtás, hogy kommunista, mert meglássátok mit teszek!

— Csak azért is kommunista vagy! — vágta vissza a társa.

Erre *Atamek* borotvájával, amely még friss szappanhabbal volt tele, *társai szemeláttára hirtelen elvágta a torkát*. Azonnal előtötte a vér, mire megrémült társai segítségére siettek, hirtelenében bekötötték a sebet, majd orvosért szaladtak, aki ápolás alá vette a sérültet.

A súlyos állapotban levő életuntat tegnap beszállították az egyetemi klinikára. A rendőrség részéről holnap fogják kihallgatni. Az orvosok, bár állapota súlyos, bizonyosra veszik felgyógyulását.

DEBRECZENI KALAPGYAR

Szél Gergely

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan pontosan készíttetnek **Piac-u. 63. sz.**

Az új miniszterek esküje

Bethlen István gróf kormányának ujonnan kinevezett tagjai, valamint azok a miniszterek, akik tárcát cseréltek, vasárnap junius 18-án délelőtt fél 11 órakor teszik le a miniszteri esküt a Kormányzó előtt a budai várpalotában. A miniszteri eskütételnél jelen lesz Bethlen István gróf miniszterelnök s a zászlós ur szerepét gróf Karácsonyi Jenő v. b. t. t. fogja betölteni. Az eskümentát *Bárczy* István miniszterelnökségi helyettes államtitkár fogja felolvasni. Az eskütétel után a Kormányzó egyenként fogadja az ujonnan kinevezett minisztereket, a kormányból kilépett régi minisztereket pedig déli 12 órakor fogja bucsukihallgatáson fogadni.

A nemzetgyűlés ünnepélyes megnyitása alkalmával délelőtt 10 órakor tartandó istentiszteletre valamint a kupolacsarnokban tartandó ünnepélyes megnyitásra a képviselők fekete polgári öltözékben jelennek meg. MTL.

Apponyi enunciaciója

Az alakuló nemzetgyűlés legidősebb tagja gróf *Apponyi* Albert s így az összejövetel alkalmával ő foglalja el a korelnöki széket. Mint a hozzá közel álló lapok írják, gróf *Apponyi* a korelnöki tisztséget fel fogják használni arra, hogy az elnöki székből enunciót tegyen. Ugy hirdik, hogy elsősorban el fogja parentálni az elhunyt IV. Károly királyt s azután ki fogja fejteni álláspontját, hogy a választójogi rendelet, melynek alapján a nemzetgyűlés összeült, törvénytelen s ezért a nemzetgyűlést törvényesnek el nem ismeri.

Ha ezek a hírek fedik a valóságot, akkor gróf *Apponyi* semmi egyébbe nem készül, mirthogy a korelnöki széket, mely végre is mint elnöki szék pártatlanságra és pártokon felül állásra kötelezi azt, aki elfoglalja, arra használja fel, hogy onnan saját egyoldalú pártpolitikai felfogását hirdesse. A nemzetgyűlés alapját képező rendelet törvényessége vitán felül áll már csak azért is, mert az ország legelső jogászai nyilvánították e tekintetben véleményét.

A törvényesség mellett nyilatkozott az ország is, amikor a választójogi rendeletet a legteljesebb megnyugvással és meglelédezővel fogadta és ennek alapján választott is. — De maga az ellenzék is, melyhez gróf *Apponyi* Albert tartozik, ama tényével, hogy a választójogi rendelet alapján történt választáson a mandátumot elfogadta, a választójogi rendelet törvényes alapaik elismerte és maga gróf *Apponyi* Albert, amidőn az általa törvénytelennek mondott nemzetgyűlés korelnöki székebe beleült, ezzel tulajdonképen saját kijelentéseivel jut ellentétbe.

Apponyi Albert gróf tehát tulajdonképen túllépi a korelnöki hatáskört, amelyhez öt órekor juttatta. *Apponyi* gróf állásfoglalásának bizonyára meglesz a visszhangja és a tervezett korelnöki enunciació a nemzetgyűlés többségtől megfelelő visszautasításban fog részesülni. Az ország pedig, amely egy pillanatig sem kételkedett a nemzetgyűlés törvényességében, kétségtelenül közömbösen fogja fogadni *Apponyi* gróf kísérletezését, mellyel a nemzetgyűlés tekintélyét már az első órákban meg akarná támadni.

Miniszterek bucsuja

Hegyeshalmy Lajos kereskedelmi miniszter ma délben bucsuzott el a miniszterium tisztikarától, amelynek nevében a *Vimmersberg* Frigyes államtitkár bucsuztatta. A következőkben választott:

— Ha visszaemlékezem azokra az állapotokra, amelyekre a proletárdiktatúrát követék és összehasonlítom a maiakkal, el kell ismernem és mindeuknek el kell ismerni, hogy a gazdasági konszolidáció felé óriási haladást tettünk. Hivatkozom elsősorban a vasut ügyre, lehetetlen meg nem látni az óriási haladást. Ha szétnézünk a posta, távirda és telefon

SAKEMSEREKET kérdezzen meg, hogy a terpentines Pyram-nál van-e jobb cipőkrém.

Kulcsár Imre és Fia Mindenféle katonai és egyenruházati cikket viszont eladásra is tart. **Egyház-tér 4.** Nagytemplom-tól jobbra. **Tud. egyetemi- leány- és ifiu deak sapkagyártás.**

ügyekben, mindenki megállapítja a nagy haladást. A napi szénatermelés a proletárdiktatura bukása után 800 vagon volt, a mai termelés 2000—2300 vagon. Ezzel pedig a legszorosabbban összefügg iparunk helyzete is. Amikor először kerültek a miniszterium élére csaknem az összes ipari üzemek állottak. Ma iparunk teljes erővel dolgozik, csak nagyon kevés olyan üzemünk van, amelyekben szünetel a munka. Ezután a miniszter lelkes éljenzés közben egyenként elbucszott a tisztviselőktől.

Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter ma délelőtt 12 órakor bucsuzott el az igazságügyminiszterium tisztviselő karától, akinek nevében Szász Béla államtitkár üdvözölte a minisztert. A miniszter az államtitkár szavaira rövid beszédben válaszolt, majd sorra kezelt fogott a tisztviselőkkel és éljenzésüktől kísérve eltavozott.

Az ellenzéki blokk körül bajok vannak. A szociáldemokratákkal való szoros együttműködés gondolatát el kellett vetni, mert a szociáldemokraták külön akarnak haladni a maguk útján. Tegnap este Rassay, Vázsonyi és Ugron megbeszélésre gyűltek össze, hogy bizonyos taktikázásra vonatkozólag megállapodást létesítsenek.

Bethlen a nemzetgyűlés feladatairól

Rakovszky Iván, az ujonnan kinevezett belügyminiszter a következő nyilatkozatot tette:

Én minden szabadságjogot a legteljesebb mértékben tiszteletben tartok és védelemben óhajtok részesíteni. Figyelmeztetek azonban arra, hogy az ország elég keserves bajon ment át és ezzel a szabadságjoggal való mindennemű visszaélést veszedelmesnek tartok épen az ország szempontjából. Felfogásom az, hogy a szabadságjogok kezelésében mutatkozó szigorúnak, vagy enyhéségnek egyenes arányban kell lenni a visszaélésekre mutatkozó tendenciák arányával. Kötelességemnek tartom azt, hogy az ország, amikor a forradalom után van és még mindig annak a hatása alatt szinylődik, akkor fokozott figyelemmel kell őrködnünk a közrend, a köznyugalom biztonság felett.

— **Az árumintavásár ünnepélyes megnyitása.** Szombaton délelőtt pontban 10 órakor nyitotta meg a Kormányzó a Városligeti Iparcsarnok előtt elterülő diszsátorban a 13. áruminta vásárt. A Kormányzót a város vezetősége fogadta ott voltak még Heinrich Ferenc volt kereskedelmi miniszter, Nádossy Imre országos főkapitány, Marinovics Jenő, a külföldi diplomáciai testületek és konzulátusok kiküldöttjei. A csarnok előtti térségen felállított diszsátorban báró Vimmsensberg Frigyes államtitkár fogadta a Kormányzót és felkérte arra, hogy nyissa meg a 13 ik budapesti árumintavásárt. A Kormányzó a következő beszéd kíséretében tett a kereskedelmi kormány felkérésének eleget:

— Örömmel látom, hogy ipari és kereskedelmi érdekeltségeink törhetetlen és fáradhatatlan munkával igyekeznek a mai viszonyok okozta nehézségekkel megküzdeni és megvalósítani azokat a feladatokat, amelyek gazdasági talpraállításunk munkájában rájuk várnak. Meg vagyok győződve arról, hogy a most rendezett árumintavásár újabb bizonyítéka lesz a magyar tudásnak és dolgozásnak és alkalmat fog nyújtani a külföldnek annak elismerésére, hogy Európa ujjaépítésénél ami képességünkre és szorgalmunkra szükség van, midőn annak adok kifejezést, hogy a vásárhoz fűzött remények mindenben megvalósuljanak, az árumintavásárt megnyitom és átadom rendeltetésének.

Ezután a Kormányzó megtekintette a vásárvezetőségének kíséretében a vásárt és több kiállítót megszólításával tüntetett ki. Örömeinek adott kifejezést a magyar ipar és kereskedelem megerősödése felett.

NAPI HIREK

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomokban

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor predikál Varga Jenő s. lelkész. délután 5 órakor predikál Seress Béla th. Kistemplomban délelőtt 9 órakor predikál Dr Révész Imre lelkész, (ki ez alkalommal kezdi meg 9 vasárnapra terjedő prédikáció sorozatát egyházunk megújulásáról) délelőtt 11 órakor predikál Szücs Ernő budapesti lelkész-tanár, délután 3 órakor iskolai évszázó istentiszteletet tart Gábor András s. lelkész. Kossuth-utcai templomban 10 órakor predikál Konrad Zoltán h. lelkész. délután 3 órakor iskolai évszázó istentiszteletet tart Uray Sándor lelkész, délután 5 órakor predikál Szücs Ernő budapesti lelkész-tanár. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor predikál Dr Böttykös Béla s. lelkész. délután 3 órakor iskolai évszázó istentiszteletet predikál Dr Révész Imre lelkész, Ispolyai templomban délelőtt 10 órakor predikál Gabor András s. lelkész, délután 3 órakor iskolai évszázó istentiszteletet tart Mezey Béla vallásitanítólelkész.

Homokkerten délelőtt 10 órakor predikál Nagy István vlt. lelkész.

Nyilastelepen délután 3 órakor predikál Dr Böttykös Béla s. lelkész.

Közkórházban délelőtt fél 10 órakor predikálnak Dr Papp Géza lelkész, egyetemi fogalmazó, Kántor József vlt. lelkész és Felker János s. lelkész.

Vasárnapi iskolák a következő helyeken tartanak Döczi intézetben délelőtt 9 órakor, Kossuth-u. 75. sz. a. délelőtt 9 órakor, Pacsirta-u. iskolában délelőtt 9 órakor, Leány-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Diakonissza Otthonban délelőtt 9 órakor, Nyil-utca 85. sz. a. délelőtt fél 9 órakor, Kollégium l. kapu, földszint, balra 5 sz. ajtó délelőtt 11 órakor, Homokkerti imaházban délelőtt 11 órakor, Növegyleti Árvaházban délelőtt 11 órakor, Csap-u. iskolában délelőtt 11 órakor.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele (Kollégium, l. kapu földszint, 5. sz. ajtó) vasárnap délután fél 4 órakor.

A Templom Egyesület vegyes énekkarának tanítási órái: hölgyek részére csütörtökön este 7—8-ig, a férfiak részére szombaton este 7—8-ig. Mindenkor a Kollégium ének- és zenetermében.

Vendéglelkész fog szolgálni a reánk jövő vasárnap délelőtt 11 órakor a Kistemplomban és délután 5 órakor a Kossuth-u. templomban Szücs Ernő budapesti ref. lelkészjellegű tanár, kintinó író és szónok, ki különösen apologetikai írásaival és beszédeivel szerzett országos nevet magának egyházi körökben. A természettudományoknak is kitünő művelője Szücs Ernő s neve ezen a révén még külföldi szakkönyvekben is ismerős. Templomi szolgálataira felhívjuk a ref. hívek figyelmét.

A debreceni Testvér Egyesület évi közgyűlését vasárnap délután a Kossuth utcai templomban fogja megtartani, melyre a tagok és érdeklődők ez uton meghívotnak. Az elnökség.

A rom. kath. templomban

(Június 18-án) vasárnapján, 6, 7, 11 és fél 12 órakor csendes szent misek. Fél 10 órakor nagy szent beszéd.

Délután 6 órakor litánia, amely június 23-án bezáródik mindennap 6 órakor lesz megtartva.

Június 23-dikán pénteken Jézus Sz. Szive napján 9 órakor nagy szent mise. Délután 6 órakor litánia.

Az ág. hitv. ev. templomban

(Miklós-u. 3. sz.) Az istentiszteletet folyó hó 18-án vasárnap délelőtt 10 órakor Farkas Gyöző lelkész végzi. (Az élet célja.)

— **Vitézek fogadalmétele.** Tegnap délelőtt a városháza dísztermében 32 hajdumegyei és debreceni vitéz tett ünnepélyes fogadalmat. Az ünnepi aktuson a vitézi szék tisztikarán, Nagy Pál tábornokon, *Porubszky* Andor századoson és *Czeplédy* Béla főhadnagyon kívül megjelentek *Csóka* Sámuel polgármester, *Pákozdy* Sándor alispán *Czeplédy* Mihály megyei t. főügyész a gazdasági egyesület elnöke, *Beke* Antal tábori lelkész, *Surgóth* Jenő gazdasági főfelügyelő, *Losonczy* Álmos főorvos és *Halász* Miklós gazdasági akadémiai tanár. Az ünnepélyt vitéz Nagy Pál tábornok nyitotta meg. *Beke* Antal tábori lelkész lelkes szavai után a vitézek letették az esküt. Az eskütétel után a polgármester és az alispán beszéltek a város és a megye nevében, a felavatott vitézekhez.

— **Felhívás az államerdészeti tisztviselőkhöz.** A m. kir. földmívelésügyi miniszterium szolgálati ügyköréhez tartozó államerdészeti tisztviselők mindket nembeli gyermekei, illetőleg árvái részére az államerdészeti tisztviselő gyermekeinek nevelését segélyező alaptól az 1922—1923. tanévben kiosztható segélyek adományozására irányuló helyegtelen kérvények legkésőbb 1922. évi július hó 8-ig az alap intézőbizott sághoz (Budapest, V. Zoltán-utca 16. szám. küldendő be. Az érdekeltek közelebbi tájékozást a debreceni m. kir. állami erdőhivatalnál (Nagyerdő 13. sz.) a hivatalos órák alatt szerezhetnek.

— **A Műpartoló Egyesület kiállítása.** A Debreceni Műpartoló Egyesület képzőművészeti kiállítását a városháza dísztermében állandóan nagyszámú közönség látogatja s élénk érdeklődéssel szemléli azt az igazán magas nivóju anyagot, ami a debreceni képzőművészek legjava munkásságát reprezentálja. Holló, Sennyei-Olah, Nagy Ferenc, Toroczka, Istvánffy, Hrabéczy, ifj. Kovács, Csűrös, Pálffy, Balczér képei és Fűredy és Némethy szobrai amellel, hogy a különböző irányok nagyon jó képviselői, a Debrecenben élő képzőművészek elmélyedő munkásságáról is tanúságot tesznek. A közönség érdeklődését mi sem bizonyítja jobban, mint-hogy a művásárlás már a megnyitási napon megindult és szombaton is 9 kép és két szobor kelt el. Ezt az érdeklődést a Műpartoló Egyesület csak fokozza azzal, hogy délutánként 5 órakor szabadelőadásokat rögtönöz a kiállításon, amelyeknek magas színvonalát biztosítja az is, hogy a Tisza-egyetem több kiváló professzora is megígérte közreműködését. A Műpartoló Egyesületbe is állandóan fognak a belépések, eddig 180 tag iratkozott be. A sorsolás, amelyen a tagok tagsági jegyük számával vesznek részt, mához egy hétre lesz. Az elnökség ez uton kéri a régi tagokat, hogy tagsági jegyüket a kiállítási pénztárnál ujjtsák meg. A kiállítás reggel 9 órától este 7 óráig van nyitva s megérdemli, hogy mennél többen látogassák.

— **Eljegyzések.** Varga Márton géplakatos Tóth Eszterrel, Kaszas Ferenc kocsis Magi Erzsébettel, Erdei József timár Kovács Juliánával, Borostganesz Fedor földmives Gyula Máriával, Szabados Sándor rendőr Papp Máriával bejelentették eljegyzésüket az anyakönyvi hivatalban.

— **A tisztii tennisz kör versenye.** Fokozódó érdeklődés előzi meg a debreceni katonai tisztii lawn-tennisz kör június hó 30-án július hó 1-en és 2-án megtartandó házi tenniszversenyét, amelynek sikerén buzgó rendezőgárda fáradozik. Az eddig beérkezett nevezésekből megállapítható, hogy a verseny siker tekintetében nem fog a tavalyi megett maradni, sőt felül is fogja azt mulni. Minden versenyszámban erős küzdelem várható. Biztos indulók eddig: *Wildner* Károlyné tűzrezredesné, több országos verseny első díj nyertese, *Bernáth* Anikó, aki tavaly a női egyes versenyszámbot nyerte, *Nagy* Ilonka, aki ugyanakkor második lett, *Szunnyogh* Duzy, *Dömötör* Klári és mások. A férfiak közül *Várady-Szabó* Andor, és *György*, *Dreszner* Iván, *Zempléni* Kornél dr, *Tamássy* Zoltán, *Csanak* István jelentették be már indulásukat s az ő küzdelmük mindvegy erős s izgalmas lesz. Ujabb nevezések napról-napra érkeznek, ezek névsorát legközelebb hozzuk.

— **Napsugár vagyonmentő-árverésre mindennemű butor, berendezési-, használati-, ruházati tárgy, műtárgy, régiség stb. beadható folyó hó végéig, délelőttönként 9—2 óráig, Piac-utca 10. l. alatt. Telefon 10—10. Tárgyak vidékről is beküldhetők. Árverés: július 3, 4, 5-ikén.**

— **Budapesti 4 szobás lakásért** (Lehetőleg belvárosban!) elcseserlém debreceni lakásomat. Ajánlatokat „Lakásesere” jelígre kiadoba kérek.

— **A Kereskedelmi és Iparkamara közgyűlése.** A debreceni Kereskedelmi és Iparkamara június 23-án, pénteken délután 3 órakor tartja ez évi első rendes közgyűlését. A közgyűlésnek rendkívül gazdag és a gazdasági élet napi kérdéseit épügy, mint az általános természetű ügyeket egyaránt felölelő programjából, mint fontosabb pontokat, a következőket emeljük ki: Adófelszámolási bizottságok működésének megszüretése, a főpénztárosi tisztség betöltése, a kamara költségelirányzata. Foglalkozni fog még a közgyűlés adó és vámügyekkel, a kereskedelmi ügyek közül a cukor behozatal kérdésével, az üzleti záróra rendezésével Debrecenben. Az iparügyek közül tárgyalás alá kerül a közalkalmazottak iparújságerése s az éjjeli munka eltiltásáról szóló törvénytervezet, borbélyok vasárnapi munkaszünete.

— **Házasságkötések.** Bészler Lajos vaskereskedő Dömsödy Emmával, Parkirar István pincemunkás Szilágyi Máriával, Oáh József birkocsitulajdonos Bekó Máriával, Szendrei János földmives Papp Máriával, Vencselei György földmives Baki Juliánával, Bagdi Sándor műkeresz Vékony Eszterrel házasságot kötöttek.

— **A Kormányzó kegyelme ad.** Medgyaszay Jenő színész 3 évvel ezelőtt Brassóban sértő kijelentést tett a Kormányzóról. A múlt év novemberében egy menekült bíró feljelentésére letartóztatták. A Kormányzó saját elhatározásából megkegyelmezett Medgyaszainak és elrendelte ügyében a pertörleszt.

— **Lökötő cigányok a bíróság előtt.** Tegnap délelőtt egy soktagú lökötő cigánybanda s orgazdáikat vont felelősségre a törvényszék Visky Sándor elnöke alatt működő büntetőtanácsa. A cigányok 1920-ban Nagykereki környékén 21 lovat, marhát csempészték át oláh megszállott területről, amelyeket természetesen ott loptak. A lovakat, marhákat Magyarországon értékesítették. A banda fővezére Bogacs János cigány volt, tagjai mind rovottmultu cigányok. A tanúkihallgatások, perbeszédék utána a bíróság Bogácsot 10 hónapi, Varga Jánost egy évi börtönrre, Magyar Gerőt, Alvács Pált, Mészáros Jánost három hónapi s Balog Ferencet 2 hónapi fogházra ítélte. Az elítéltek megnyugodtak az ítéletben, így az jogerőssé vált.

— **Ítélet a város és Helyi Vasut közötti perben.** Négy évvel ezelőtt, 1918-ban a városi tanács és a Helyi Vasut között nézeteltérés támadt afelett, hogy a Helyi Vasut a Városi Világítási Vállalat által a Helyi Vasutnak szolgáltatott áramért az anyagárok s az üzemeltetés emelkedése következtében a szerződésben kikötött egységárat, vagy pedig az azt több száz százalékkal meghaladó mindenkori önköltséget köteles-e megfizetni. Ugyanis a Világítási Vállalat az emelkedett költségeknek megfelelő összeget számlázta a Helyi Vasutnak, ez azonban ezt nem fogadta el jogosnak s csak a régi egységárat szerint kiszámított összeget fizette az áramért. A törvényhatósági bizottság közgyűlési határozata folytán a város peres utra terelte az ügyet és dr. Freund Jenő t. t. ügyész útján 163.315 korona tőke, mint önköltségi többlet összeg erejéig a törvényszéken keresetet indított a Helyi Vasut ellen s kérte bíróság megállapítani, hogy a Helyi Vasut a területhasználati szerződésben megállapított egységárat helyett a mindenkori önköltségi áramárat tartozik a Világítási Vállalatnak megfizetni. A perben Almássy László tanácselnök most hozott ítéletet és a Világítási Vállalat álláspontjának adott igazat s kimondotta, hogy a Helyi Vasut 1918 január 1 től kezdődőleg az anyagárok s munkabérek óriási eltolódása miatt a mindenkori önköltségi áramárat tartozik a Világítási Vállalatnak megfizetni. Értesülésünk szerint a Helyi Vasut megfellebbezi az ítéletet.

— **A debreceni „Kossuth Dalkör“ dalestélye.** Hogy Debrecen a dalkultura terén nemcsak csonka de egész Magyarországon is mindig vezérhelyen volt és van: misem bizonyítja fényesebben, mint az, hogy Debrecenben 13. dalegylet műveli a dalt. Ha még ehhez figyelembe vesszük a különböző iskolák nagy számú ének- és dalkarait, jogos büszkeséggel mondhatjuk, hogy Debrecen valóban a dalosok és dalárdák városa. Hogy ez így van, annak egyenes magyarázata az, hogy a nagyközönség mindenkor értékelte és hathatósan támogatta a dalegyleteket. A dalkultura megbecsülésére és pártfogására vezethető vissza a közönségnek az a széleskörű és meleg érdeklődése is, melyet a „Kossuth Dalkör“-nek július 2-án a nagyerdő fűrdő-kertjében és vendéglője összes termében rendezendő nagyszabású dalestélye kiváltott. A dalegylet rendezősége, vigalmi bizottsága minden lehető elkövet, hogy a vendégek — mint a múltban mindenkor — most is egy minden ízében kedves és sikerült estélyben részesüljenek. A „Kossuth Dalkör“ ez estélyére még vissza fogunk térni.

— **A Szent Erzsébet nőegylet** ma délután 2 órai kezdettel nagy kerti ünnepélyt rendez a Nagyerdőn, a Polgári lövőde mellett elterülő térségen. Ismerve a nőegylet agilitását és a lelkes hölgygárda rendezőtehetségét, a kerti ünnepély bizonyosan nagy sikerű lesz. A közönség szórakoztatására katonazene, konfetti, tombola, sorsolás fogja változatossá tenni a délutánt.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök Igazságban :
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

— **A gazdák nem jelentik a vetésterületet.** Utoljára hivatnak föl a gazdák, hogy vetésterületeiket vagy a lisztirodában (Csapó-u. 15. sz., keresztépület) vagy bármely tanyasi iskolában okvetlenül jelentsék be vasárnap (f. hó 18-ika) déli 12 óráig. A városi tanács a kormány szigorú rendeletére a bejelentéseket ellenőriztetni fogja és a muasztókra büntetés vár. — **Városi tanács.**

N A P I R E N D

Vasárnap 1922 június 18

Prot.: Gyárfás. Kath.: Gyárfás.

Közművelődési könyvtár nyitva d. e. 8-tól este 8-ig.

Aárosi Képtár nyitva d. e. 10—1-ig.

Kollégiumi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, délután 3—5-ig.

Csokonai-színház délután „Cigánybáró“, este „Róza néni“ vigjáték.

Modern kabaré előadás kezdete fél 9 órakor.

Intim kabaré előadás kezdete fél 9 órakor.

Nyári színpad a Dreher sörcsarnokban este 9 órakor.

A Tisza István tudományos társaság gyűlése d. e. 11 órakor a kollégiumi dísztermében.

A cipésziparosok gyűlése d. e. 9 órakor az ipartestületben.

Debrecen és Vidéke Mezőgazdák Hitelszövetkezetének közgyűlése d. e. 11 órakor a Polgári Kör helyiségében.

A Szent Erzsébet nőegylet kerti ünnepélye d. u. 2 órai kezdettel a Nagyerdőn, Polgári lövőde mellett.

Keletmagyarországi bajnoki atlétikai verseny d. u. 3 órakor a DTE sporttelepén a Nagyerdőn.

Hétfő 1922 június 19

Prot.: Gyárfás. Kath.: Gyárfás.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 8—8 óráig.

Kollégiumi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Csokonai-színház este nyolc órai kezdettel „Vasgyáros“.

Intim kabaré, előadás fél 9 ó.

Modern kabaré, előadás háromnegyed 9 ó.

Nyári színpad este 9 órakor a Magyar Házban.

A ref. presbiterium ülése d. u. 4 órakor az egyház tanácstermében.

— **Svéd torna vizsga a Dóczyban.** Tegnap délután rendes tornaóra keretében folyt le a ref. felsőbb leányiskola tornatermében a svéd torna vizsga. A testnevelés e kitűnő rendszerével, mint mindenütt, itt is jelentős eredményeket ért el a tanítványok a kitűnő és szakszerű vezetéssel. A változatos számokkal bővelkedő óra alatt szertornán kívül, magasugrást és rudtornázást, valamint körhintát és gyűrű gyakorlatokat mutattak be. A legjobb ugró 1:15 m. ugrott, ami a versenyzők korát tekintve igen szép eredmény. Kitűntek és a vizsga után jutalmat is nyertek Fehér Klári, Böber Kató, Bája Ete, Galambos Erzsé, Kovács Éva, Nagy Margit, Veres Margit, Uray Magda, Bardócz Klári, Szatkai Irén, Szilágyi Klára. Sokan nézték végig a jól sikerült vizsgát s melegen gratuláltak ugy a szaktanárnőnek, mint a nővendékeknek.

— **Tűzvizsgálat a Csokonai-színházban.** Tegnap délelőtt Tóth Emil tanácsnok, Roncsik Tibor tűzoltófőparancsnok és kiküldött szakközegek részvételével tűzvizsgálat volt a Csokonai színházban. A vizsgálat tűzbiztonsági szempontból kifogásolni valót nem talált, elrendelte azonban a fűtőkészülék rendbehozását, a mentőszekrény kiegészítését s intézkedést tett arra nézve, hogy a vészvilágítás üveggel borított mécses készülékkel legyen el látva.

— **Magyarország követe a spanyol királynál.** Praznovszky Iván magyar meghatalmazott miniszter, párisi és madridi magyar követ tegnap nyújtotta át megbízó levelét Alfonz spanyol királynak. A király a külügyminiszter és több más magasrangú méltóság társaságában igen melegen fogadta. A király a magyar követ tiszteletére a Szent-István-rend nagykeresztjét viselte, amit a kihallgatáson külön meg is említett. A kihallgatás után a királyné s az özvegy anyakirályné fogadták hosszabb kihallgatáson Praznovszky minisztert.

— **Évzáró vizsgálatok az ev. elemi iskolában.** Miklós-u. 3. sz. a következő sorrendben tartatnak meg: június hó 18-án vasárnap 9 órakor háladó istenisztelei. 19-én hétfő, délelőtt 8—10 óráig az I. o. Tanító Eefánty, 10—12 óráig a II. o. Tanító U. b. n. 20-án kedd délelőtt 8—10 óráig a IV. o. Tanító Polster A. 10—12 óráig a III. o. Tanító Földes E. Az 1922—23 évre szóló előjegyzéseket elfogadnak a tanítók június 21, 22 és 23-án d. e. 9—1 óráig az iskolában. Fenti vizsgálatokra a szülőket, az egyház tagjait és érdeklődőket tisztelettel meghívja. Az iskolaszék.

— **Országos esőzések.** A földművelésügyi minisztérium hivatalos jelentése szerint ország-szerre megindult az esőzés. Remény van arra, hogy az esőhiány következtében elmaradt szemesvetés fejlődésnek fog indulni. Különösen a tavasziak és a kapás növényekre jelent az eső nagy nyereséget. Debrecenben tegnap este szintén esett az eső, de ez csak keveset jelentett a nagy szárazsággal szemben.

— **Halalozások.** Kovács Erzsébet ref. 7 éves, Goldstein Mor izr. 66 éves, Both Gyuláné Zanathy Leona 35 éves, Mózs Dániel ref. 76 éves, özv. Cirkó Gusztávné Kleber Juliánna ref. 74 éves, Balázs Mária g. kath. 10 hónapos, Vedres István pincér ref. 26 éves, Klosszán Katalin r. kath. 25 éves, özv. Friedmann Martonné Schwartz Mária izr. 51 éves.

— **Korvinak a bécsi udvari könyvtárban.** A magyar tudományos életnek örvendetes szenzációja van. Fogl József dr. egyetemi magántanár, kinek több tudós munkáját adta ki az akadémia, a bécsi volt udvari könyvtárban 15 eddig ismeretlen Korvinát talált. Mátyás, a renesansz királya hatalmas könyvtárnak vetette meg alapját Budán s a könyvtár annak idején méltán volt híres egész Európában. A török hódítások alatt Mátyás király könyvtára szerte kallódott s nagy részben el is pusztult. Ajándékozások és vétel útján visszakerült ugyan néhány példány a Magyar Nemzeti Múzeumba, de sok példánya a rablott kincsnek ma is még idegen kézben van. A volt udvari könyvtárban talalt újabb 15 kötet kétség nélkül a magyar államot illeti meg, mert az udvari könyvtárba a Habsburgok ismeretes harácsolása juttatta.

— **Horribilis áremelkedés a városi haszonbérletekben.** Pár napja tartották meg a városi haszonbérletekre a nyilvános árverést. A felkínált bérösszegek sokszorosan felülmúlják a tavalyi bérösszegeket s legelőket tizszeres bérért adták ki. A hortobágyi csárda és a hozzátartozó földek kikiáltási ára 12.000 korona volt, de az árverésen résztvett 24 igénylő felverte 390.000 koronáig. A könyai majorság 9800 korona kikiáltási ár mellett 140.000 koronáért került bérbe. Egy 13 holdas birtok bérösszege 51.000 koronát, egy 102 holdas birtoké pedig 260.000 koronát ért el. Ha most ilyen nagy haszonbéreket ajánlanak meg, vajjon mennyi lesz a buza ára? Megtudjuk-e egyáltalán fizetni?

**Könyvnyomda
Piac-utca 59.**

készít legolcsóbban mindennemű
könyvnyomdai munkát

izléses kivitel, jutányos ár. : :

Könyvnyomdai munkák vállalása

Telefon 3-48.

— **A „Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége”** szövműhelyébe szövműasszonyok és tanulóasszonyok jelentkezhetnek Burgondia-u. 2. sz. alatt a pinchelyiségben hétfőn reggel 7 órától.

— **Késsel támadt a feleségére.** B. Jánosné már körülbelül három hónapja, hogy különváltan él a férjétől, akit többször is kért, hogy térjen vissza hozzá. Azonban a férj minden közeledést visszautasított, sőt mikor felesége könyörögni kezdett neki, hogy térjen vissza hozzá, megvetéssel, sőt leüléssel fenyegette meg. Az asszony azonban állhatatos maradt. Tegnap megtudta, hogy férje az Arany Bika-sörházban mulat. Felkereste s újra könyörögni kezdett neki, hogy térjen vissza hozzá, mert ő még mindig, változatlanul szereti. A férj erre iszonyuan dühbe jött, előrantotta zsebkését a szőnyegre, majd a feleség felé szurta, a szúrás az ujján talált s ott könnyebb sérülést okozott. Az asszony sikoltására nagy riadalom támadt a sörcsarnokban, egyesek azonnal lefogták a bicskával hadonászó férjet, míg mások az asszony sebét kötötték be. A férj ellen, aki oly különös módon adta tudtára feleségének, hogy minden békéltetés hiabavaló, megindult az eljárás.

— **Girardi és panama kalapok tisztítását** a legszebben és legújabb olasz rendszer szerint megkezdjük. Széll Gergely Pic-u. 63. Telefon 11—11.

— **Felhívás.** A Debrecen sz. kir. város területén eszközlezendő patkányirtások alkalmával a patkányirtószerek kihelyezését megfelelően kioktató és intelligens egyénekkel ohajtó eszközöket. Felhívom azért azokat az egyetemi hallgatókat és a középiskolák felsőbb osztályait végzett növendékeket (gymnasium és reáliskolai VII—VIII, felsőkereskedelmi és tanítóképzési III—IV. éves tanulók t), kik a f. hó 26., 27. és 28-án eszközlezendő patkányirtások alkalmával mint hatósági megbízottak ohajtanak működni, hogy f. hó 20-án délután 2 óráig a hivatalos órák alatt a városi előjárásnál (rendőrségi palota fszt. 37. ajtó) jelentkezzenek. A patkányirtásoknál közreműködő hatósági megbízottak napi 100 korona díjazásban részesülnek s a foglalkozási idő 26-án egész nap, 27-én és 28-án csak délután lesz. — **Rostás István,** a városi előjáróság vezetője.

— **Végh Gyula, szücszmester.** Elsőrangú modern és legnagyobb molykár elleni biztosító és megóvó beraktározási vállalat. Debrecen Ferenc József-u. (Piac-u.) 4.

— **Aki ellen egyre újabb feljelentések érkeznek.** Megírta a *Majduföld* hogy Erős Gábor géplakatos ellen, aki Debrecenben a Domb utcán lakott igen sok feljelentés érkezett a rendőrségre s a kir. ügyészségre lopás, sikkasztás miatt. Erős a büncselekmények elkövetése után oláh megszállott területre szökött. Bar ennek már meglehetősen nagy ideje múlt, Erős ellen még egyre érkeznek a feljelentések. Legutóbb **Furago János** budapesti kereskedő jelentette fel, hogy 30 ezer korona értékű gépszíjját, melyet bizományba adott át neki, eladta, de az érte kapott pénzt elsikkasztotta. A rendőrség ezt a feljelentést is a többi aktához csatolta s megkeresi a román hatóságokat Erős hollétének kinyomozására.

— **Tűkorgyártás, üvegcsiszolás, ócskatükörök, ujjöntés** Sipkovits Béla üveg műipari vállalata, Sziv-utca 15. Telefon 356.

— **Halálraítélt kém.** A budapesti honvédtörvényszék, mint rögtönítélő bíróság a mai napon kémkedés büntetése miatt kötéllattali halálra ítélte Matics Ferenc hadapródjelölt őrmestert. Matics, aki a m. kir. honvédségnél tényleges szolgálatot teljesített, összeköttetést keresett az egyik utódállam budapesti képviselőjével, hogy annak anyagi ellenszolgáltatás ellenében egyszerűen szolgálatilag, másrészt más uton tudomására juttott fontos katonai titkokat elárul. Hogy minél több fontos adat birtokába jusson, betört egyik előjárója lakásába és onnan szintén fontos katonai titkokat tartalmazó katonai iratokat emelt el, hogy azt az illető utódállamnak kiszolgáltassa. A betörés végrehajtását megelőzően összecsomagolt, hogy azután az illető állam területére szököjön. Az illető katonai őrszem ébersége az adatok közvetlen átadását megakadályozta és Matics Ferencet június 15-iki tovább tárgyalásra a honvédtörvényszéknek adta ki.

— **Évzáró vizsgálatok a fiú és nőiparosanonc iskolában** június 19—24 g. naponta délelőtt 8—12-ig és délután 2—6 ig, az iskola épület tantermeiben fognak megtartani. Az érdeklődő mester urakat ezuton tisztelettel hívja meg az igazgatóság.

— **Szepeszy Ferenc** modern tánciskolájában a szüneti táncfolyam e hó 23-án veszi kezdetét. Diákoknak zártkörű csoport, melyre allandóan lehet iratkozni Simonffy-utca 1/c. II. emelet.

— **Mig jótékonyt gyakorolt.** **Mogyoróssy Irén** Mikos Kelemen-utca 7. szám alatti lakására beallított tegnap délelőtt egy 12—13 évesnek látszó szegényesen öltözött fiú s a habbeliektől adományokat koldult. Mogyoróssy megsajnálta s bement a kamarába, hogy kegyeret hozzon ki a kolduló fiúnak. Mig ő a kamarában volt, a fiú egyedül hagyta a szobában. Mikor a kegyérrel visszatért, a fiúnak hűt helyét találta. Rögtön gyanút fogott s jobban körülnézett a szobában. Csakhamar szomorú felfedezésre jutott. Pénztárcáját, amely az ebédlőszekrényen volt elhelyezve, 3000 korona tartalmával együtt magával vitte a kolduló fiú, akinek a lopás után nyomra vezetett. A károsult feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást a tolvaj kézrekerítésére.

— **Reggelig tartó cseresznye-est** a Royalban ma, vasárnap este 8 órától reggel 4 óráig. Belépődíj 30 korona és a vigalmi adó.

— **Hj. Schaff János** táncintézetében a Royalban az új tanfolyam e héten megkezdődött. Beiratások még elfogadhatnak. Tanórak: hétfőn, szerdán és pénteken.

Sport

Keletmagyarország 1922 évi atletikai bajnoki versenye vasárnap délután 3 órai kezdettel lesz a DTE nagyerdei sporttelepen. A versenyre a kerület összes egyesületei 2 versenyző atletát neveztek be úgy, hogy minden számban igen érdekes küzdelmekre és szép eredményekre van kiállítás. A 100 méteres siktatás teljesen nyit, mi Balog Ferenc és Kellner Pál (DTE) és Hail Géza (Nyíregyháza) győzelmeit várjuk 11.8—10 mp. alatt. Súlydobásban dr. Kirchhofer Kálmán 12.22 m-es rekorddobással nyerhet Budai Ferenc (MOVE—DSE) és Kovács Endre (Gazdasági Akadémia) előtt. Magasugrásban Veres László (MOVE) Winder Lajos és Augusztnovits Győző (Gazdasági Akadémia) Lénay Géza (Nyíregyháza) és Urbanovits Károly (DEAG) teljesen egyenrangú ellenfelek, győz a momentán jobb 165 cm. körüli ugrással.

A 400 méteres siktatás Jón József zsákmánya Fischer Miklós (Kisvárd) és Kiss Kálmán (Nyíregyháza) előtt. Várható eredmény 57 mp. A tavogyugrás Hadházy Dezső és Lótray Géza (Nyíregyháza) párharc lesz; várható eredmény 6 m. 30 cm. A harmadik hely Szegedy Lajos (DEAC). A diszkoszvetés szintén egyenrangú ellenfelek küzdelme Fabry Károly (DTE), L. Szabó Gábor (Böszörmény) és Kovács László (Nanás) között 35 m körüli eredménnyel. A 800 méteres siktatást V. ely Kálmán (DEAC) biztosan nyeri 2 p. 10 mp. rekordidő körül, míg a helyekért Simon Ferenc (Szolnok) és Sarkady Sándor (MOVE) küzdenek legeredményesebben.

A rudugrás Hadházy Dezső biztos zsákmánya 3 m. 40 cm. körüli ugrással. Szép küzdelem lesz a helyezésért Csörgeő László (MOVE) és Boronkay Ede (Gazdasági Akadémia) között. A 1500 méteres siktatás ígérkezik a nap legszebb versenyének Csekey Gyula (Karcag) és Vizey Kálmán (DEAC) között; küzdelmük 4 p. 26 mp körüli új rekordidővel végződhet. Csekey ezenkívül biztos győzést arat az 5000 méteres siktatásban Ceister Adolf (DTE), Galambos József (Kisvárd) és Hajsó Gyula (Gazdasági Akadémia) ellen. A gerelyvetésben Bácsi Péter (MOVE) igy. kszik megvédni bajnoki címét; ellenfelei közül Krötzer László (Gazdasági Akadémia) és Németh Gyula (Szolnok) a legjobbak. Várható eredmény 49 m. Szép küzdelem ígérkezik a 200 méteres siktatásban is Hadházy Dezső, Balogh Ferenc, Salamon György (Gazdasági Akadémia) és Fabry Árpád (DEAC) között. Várható idő 24.4 mp.

Tizedes mérlegek

elsőrendű hazai gyártmány dob-
sinek, mentőszekrény s az összes
: gépészeti cikkek kaphatók :

Sesztina Lajos

vaskereskedésében.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután: Cigánybáró.
Vasárnap este: Roza néni.
Hétfő: Vasgyáros.
Kedd: Rang és mód.
Szerda: Sulamith.
Csütörtök: Sulamith.
Péntek: Sulamith.
Szombat: Sulamith.
Vasárnap: Sulamith.

Színház és mozgószínházok közleményei:

Cirkus King IV. Nagy szenzáció a box-métközösen. Bemutatja a **Meteor** mozgó vasárnap.

Tribby Clara Kimball Joung főszereplésével, dráma 5 felvonásban és **Lady Violette** dráma 5 felvonásban ma utoljára az Apollóban, 3, 5, 7 és 9 kor. Jegyelővétel.

Veszélyben a pokol. Nem olyan fekete az ördög, mint amit testik. Dráma 6 felvonásban Petrovich Zvetiszlav és Vándori G. főszereplésével és Henry Bernstein Baccarat című öt felvonásos drámája (amerikai film) Fanny Ward főszereplésével hétfőn és kedden az Apollóban.

Jókai Mór regényét a **Lelekidomár-t** szerdán mutatja be az Apollo.

Az egész város a Pathé film előadásokról beszél, amik most vannak műsoron az **Urániban.** A **Szerelmek ujoncai**, újszerű témájánál fogva igen tetszetős és lebilincselő kép — a tragikum keverve van vídamsággal. **Ne itélj** című, valóságos remeke a drámai filmművészetnek. Ezt kiegészíti egy **Pathe Revü.** A Pathe gyár e remekeit mindenki nézze meg — ma vasárnap utoljára. 3, 5, 7, 9-től.

Hétfőn, Kedden a Bandit k nagymestere ez. a detektív sláger **Stuart Welles** detektív-király főszereplésével az Urániában.

Vasárnap délután **A cigánybáró** operettet adják a Csokonai-színházban. Halassyné, Szalma, Földes és Szigeti felléptével; este a **Roza néni** van műsoron. Halassyné fogja a címszerepet játszaui. Hétfőn nyitja fel a Csokonai-színház **A vasgyáros.** Halmy Mariska, Rubinyi, Szigeti, Székely Zizi alakításai fogják érdekessé tenni az előadást.

KÖZGAZDASÁG

Nem tartják meg a hortobágyi vásárt. A városi előjáróság értesíti az érdekelteket, hogy az e hó 22-iki hortobágyi állatvásár külföldi állatbetegségek miatt nem tartatik meg.

A debreceni gyapjuvásár. Debrecennek és Debrecen vidéke gazdaságainak nagy napjai lesznek június hó 26 és 27-én, amikor a „Debreceni Gyapjuárverési Vállalat” rendezi második országos gyapjuvásárját.

A vásár rendkívül élénknek s látogatottnak ígérkezik, úgy a vásárra kerülő áru, mint a résztvevők szempontjából. Már eddig kb. 2000 q. gyapjut jelentettek be a vásárra Debrecen vidékének nagyobb gazdaságai. A külföldi, különösen cseh-szlovák cégek pedig, mint tavaly, a vásár iránt különösen érdeklődnek. Brunn, Jägerndorf, Gratz és Reichenberg gyári fognak versengeni az auért.

A kamara ezuton felhívja az érdeklődők figyelmét a vásár iránt. Felvilágosítással az érdeklődőknek a kamara készséggel szolgál.

Facsemetek adományozása. Az állami erdősz facsemetekertekből az 1922. év őszén és az 1923. év tavaszán az állami szükségleten kívüli fennmaradó facsemete feleslegeket az ez iránt folyamodó birtokosoknak fogják kiadni. A facsemetek adományozását 20 koronás bélyeggel ellátott és az 1922. év őszi erdőszítésekhez kért csemeteket illetőleg legkésőbb 1922. évi július hó végéig, az 1923. év tavaszi ültetésekhez kérteteket illetőleg pedig legkésőbb 1922. évi november hó 14-ig, közvetlenül az ültetés helyére illetékes kir. erdő-felügyelőséghez benyújtandó folyamodványban kell kérni. Elkészve érkezett, illetőleg beadott, valamint a földmívelésügyi miniszterhez betervezett kérvényeket nem vesznek figyelembe. Részletes feltételek megtudhatók az erdőfelügyelőségénél.

A tőzsde
Magyar korona: 52 1/2.
MAGÁNFORGALOM.
Zürichi zárlat

Berlin 163,00 Holland 204,10, Newyork 526, London 2349, Páris 4592, Milánó 3637,50, Brüsszel —, Prága 1005,00, Budapest 52 1/2, Zágráb 180,00, Bukarest —, Varso 12, Beos 3,00, Osztrák lebélyezett 3,50.

Dollárt, ARANY, EZÜST
pénzt, más idegen
pénzt legdrágább-
ban vesz
Simon Bankiroda DEBRECZEN,
Kossuth-u. 11
Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

Pályázati hirdetmény.

A debreceni m. kir. gazdasági akadémia Igazgatósága pályázatot hirdet az 1922—23-ik tanévre körülbelül 200 akadémiai hallgató élelmészének elvállalására.

A pályázat részletes feltételei megtekinthetők az akadémia Igazgatóságánál.

Pályázati határidő július 15-ig. Debrecen, 1922 június hó 15.

Gazdasági akadémia igazgatósága.

Dr REX-féle Eucalyptus fogszappan.

A tubusos fogcrémekkel ellentétben ólmot nem tartalmazhat.

Olcsó, kellemes, biztos hatása.

Gyártja és forgalomba hozza:

Dr REX Chemiai-Gyár és Gyógy-áranyagkereskedés R.-T.
Debrecen, (Városház épület.)

Telefon 292.

Birinyi Róza
kifogástalanul fest, tisztít mindennemű ruhát legrovidebb idő alatt. Gyászruhát 24 óra alatt. Csapó-u. 17. Színházi átjáró.

Meggyőződhet arról minden **BUYORT** vásárló, hogy **butorait**, mely saját gyárában készülnek a legolcsóbb

gyári áron beszerezheti

Jancsó Testvérek

műbutorasztalosárak és fakoporsók gyára Debrecen. Gyártelep: Bárczi-utca 3. s. TELEFON 10—35.

Butoralkatára Csapó-u. 17. színházi átjáró.

Legrendelése fakoporsókat a legolcsóbban szállít. — Árjegyzék ingyen.

Mindenkinél olcsóbban
a legmodernebb kivitelben készít **férfi ruhákat**

saját és hozott szövetekből. Szíves pártfogást kér

KELEMEN JÓZSEF

uri szabó, Gyöngyvirág-utca 2. szám. A kórház közelében.

Tisztviselőknek árengedmény!

Férfi és női kalapok

alakítását gyorsan és szak-
szerűen eszközölnék:
M. NAGY MIHÁLY

kalapos mesternél **Peterfia-utca 8.**
A ref. főgymnasiummal szemben. Kész kalapok nagy választékban, szolid árak.

Úvegezési és Répkeretezési

munkákat úgy helyben mint vi-
déken jutányosan készít

Ónody és Kampel

DEBRECZEN, PÉTERFIA-U. 37.
Telefon 12—64.

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Részv.-T.

Készít minden a sokszorosító iparba tartozó munkát, ugymint könyveket folyóiratokat, rovatos íveket, falragaszokat, levélpapírokat, borítékokat, gyász lapokat, eljegyzési és esküvői értesítéseket, névjegyeket, béli meghívókat

Debreczen, Piacz-u. 59. sz.

Elcserélném

emeletes bérházamat olyan földszintes házzal, melyben csupán egy elfoglalható 5 szobás modern lakás van. Ez esetben öt szobás modern lakásomat azonnal átadnám.

CIM A HAJDUFÖLD KIADÓHIVATALÁBAN, PIAC-UTCA 59.

Kiss József autó-motor és gépműhelye
Erzsébet u. 20. Tel. 901.

Vasútztergámmunkát és bármily gazdasági gépjavitást gyorsan és pontosan végez. Lokomobilokat magánjárókat átalakít, használt gépeket vesz, gyárilag javítottat elad és becserél.
Autogénehggesztes.

SZAMÁR

ságot tesz, ha nem használja ki az alkalmát akkor, mikor napról-napra nő a drágaság és még mindig **POTOM ÁRON** árul a **Közszükségleti Áruház** Csapó-utca 9. sz. alatt

Minden itt fel nem sorolt cikkek feltűnő potom áron.

Férfi sima divat Saphier Zuger	395 K-tól
Férfi dupla kézelő külön gallérral	495 K-tól
Férfi munkás ingek jó minőség	295 K-tól
Férfi rövid divatos lá ravaló színes	325 K-tól
Férfi kopper és vászonlábravalók	250 K-tól
Férfi színes gallérok	40 K-tól
Férfi színes divatos nyakkendők	40 K-tól
Férfi zsebkendők	48 K-tól
Férfi zokni és női harisnya	50—70 K-tól

Fülfűn fehérnemű minták osztály.

Gebauer Károly és Tsa

Debreczen legrégebbi és legszolidabb temetkezési vállalata, a legjutányosabban rendez temetéseket helyben és vidéken, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. Exhumál. Szállításokat eszközöl. Tisztviselőknek árengedmény.

Debreczen, Kossuth-utca 2. (Városháza épület.)
Telefon nappal: 103. Telefon éjjel: 60.

Tőkepenzések
a
Varga-utca 36. sz.
emeletes családi ház eladó!

Nagyon szép helyen, mindjárt a törvényszéki palota háta megett, szemben a Werbőczy-utcával!

Mindössze két modern lakás van benne!

ugy a földszinten, valamint az emeleten is egy-egy rendbeli

igazi modern négy szobás uri lakás!

Minden komfort! (Fürdőszoba teljesen berendezve, cselédszoba, terrasz, előszoba, víz, gáz, villany, gyönyörű nagy pincék, mosókonyha, fűskamarák stb.)

Ara három millió korona!

Debreczenben több eladó emeletes ház ma nincs!

Ezen ház felett is a Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Vállalat rendelkezik, az le van kötve elővételi joggal a Nagy Lajos Iroda részére és így a vétel egyedül és kizárólag csak a Nagy Lajos Irodában köthető meg, Veres-utca 9. szám alatt. Ott teendő le a vételi foglaló is. Hivatalos órák állandóan egész nap, reggel 8 órától esti 7 óráig.

Száraz tűzifa

apritva vagy hasábosan házhoz szállítva megrendelhető:
Fabehozatali és Kereskedelmi Részvénytársaság telepén
Pesti-u. 2. sz. Telefon 13-95.
Cserép és téglá, cementlapok nagyban és kicsinyben.

Elvállalok

diványok, hencserék készítését javítását. Ugyanott kész butorok

HORVÁTH hárpitosnál, Csapó-u. 31.

Wangor Antal

épület és butorasztalos
DEBRECZEN, Csapó-utca 9. sz.
Elvállal minden e szakmába vágó munkák készítését és javítását.
Szép világos hálószoba butor eladó.

Dollárt, Leit

és mindenféle idegen pénzt a legdrágábban vesz
Kaczander bankiroda
Hunyadi-u. 12. Telefon 7-54.

Gépeket

magánjárókká átalakítok, új tüizsekrények készítését és mindennemű kazánmunkát elvállalok. Csepplőgarnitúrákat és alkatrészeit s mindennemű mezőgazdasági gépeket a legjutányosabban készítik és pontosan javítok

Gáll Béla gép és kazánműhelye
gőzcséplési vállalata
Szepeségi-u. 28
Telefon 8—40. sz. Béréséplést vállalok.

Zsom Józsefné

varrodája
Erzsébet-u. 54.
a Telegdi fürdővel szemben

Elvállal: női kosztümök kábatok, ruhák készítését, javítását, átalakítását. Fehérneműek varrását olcsón és izlésesen. Tanítunk: szabni, varni önállóan dolgozó ügyes segéd leány és tanulók felvételnek

Lengyel KELMEFESTŐ

fest mindennemű ruhákat tisztít
legolcsóbban és kifogástalanul
Csapó 95. Széchenyi 18.

HUNGÁRIA gőzmosó kelme és ruha-
festő vegytisztító vállalat Debrecen,
Péterfia 4.
Cégtulajdonos: Libandi Andor.

Legolcsóbban festek mindennemű szírműveket
bőr-kabátokat, kesztyűket, speciális vegyjelölé-
tással tehetőseggel. **Festek** női és férfi
ruhákat, pökröcsköt, selymeket, fonalskat, vász-
nákat (rakócsal), moshatóan kifogástalanul min-
den színre minta után **iszitók** vegyjelölé-
gákkal festek, tinta kátrány, olaj, festék stb
foltokat, női és férfi ruhákat. **Javitok**, festet,
tisztított ruhákat legszébb kivitelben. **Mosok**,
vasalók a legkényesebb igényeknek megfelelő
női és férfi fehérneműket, gallérokat, kezeli-
őket, kemény ingeket hófehér és illőfényesre. **Cyász**
vagy sürgős expressz festések, tisztítás: 24 óra
alatt készítem, melyekért 30 százalékos felár fi-
szandó. Vidéki megrendeléseket posta útján is a
legpontosabban intézek el.

Menekültek, tisztviselők közalkalmazottak

kedvezményes árú bevásárlási forrása
a „BÉKE” áruház Szent Anna-u. 5. sz.

Finom festő	155 K
Francia barézs	225 K
Francia grenadin	195 K
115 széles mintás opál	375 K
115 széles himzett opál	395 K
Felgyapju volin	235 K
Angol zephir	165 K
Madepolan sifon	165 K
Liliom vászon	158 K
Nyers vászon	125 K
120 cm. széles „Neuman” scheviot	595 K
120 cm. széles angol lüster	655 K

míg a készlet tart, az árakat nem
emelem.

**POTOM ÁRÉRT
ELADÓ**

hatalmas nagy
telkü ház!
**IGEN SZÉP
HELYEN!**

A Szent Anna-utca
sarkához második!

Baross-u. 28. sz. ház

Beköszöhet!

ha saját lakását a lakónak cserébe föl-
ajánlja, vagy pedig a Lakásrendelet 44.
§-ának 1. pontja alapján bármelyik la-
kónak fölmondhat, ha „hajléktalan” vagy
pedig „Debrecenben főbirtói minőségben
lakása nincs!

Csoda olcsó!

Ára 550 ezer korona!

Nézzé meg okvetlen e házat, óriási nagy
szobák!

Az üvegezett zárt veranda is 5 méter
széles és 9 méter hosszú!

Ezen ház felett is a Nagy Lajos Ország-
os Ingatlanforgalmi Vállalat rendelke-
zik, egyedül csak ott köthető meg a
vétel, ott teendő le a vételi foglaló is!

Iroda Veres-u. 9. sz. alatt.

Aranyért, Ezüstért

budapesti magas árakat fizetek

Kramer Simonffy
utca 17.

Gazdasági **VAS** ÁRUHÁZ, takaré-
konyhák és bu-
torvasalások,
lemezdedények
beszerezhetők

Bakos István vas-kereskedésében.
Csapó-utca 88. sz.

Apró hirdetések

**Modern háló, ebéd-
lő, uriszobák,** kony-
haberendezések, plüschdi-
ványok, hencserek, min-
denféle butorok nagy vá-
lasztekban műasztalok
által elkészítve 20 száza-
lékkal olcsóbban mini bár-
hol beszerezhetők. Vidékre
ingyen csomagolás. LEF-
KÖVITS BUTORÁRUHÁZ-
BAN, Simonffy-utca 6. —
Cégre és címre tessék
ügyelni!

Pintér Simon
műlakatos
Szakmámba tartozó munkámat
a legolcsóbban készítek.
Csapó-utca 27. szám

Háló, ebédlő,
konyha berendezések min-
denféle butorok legolcsó-
bban beszerezhetők vidékre
ingyen csomagolás Simonffy-
utca 2—c) butorüzlet.

KUN JÓZSEF
kés- és műszerműves
Debrecen.
Széchenyi-u. 1. szám

Forgács István
műorás
Bádogos-u.

Vasabroncs
kisebb vagy nagyobb meny-
nyiségben kapható Piacz-
utca 59. sz.

Jókarban
levő biliárd asztal eladó.
Értekezhetni lehet Aszalós
Imre Pavilonlaktanya.

Gyermekkoszik
teljes átvizsgálást, fényezését
keresekre gummihozást vállal
Niesz Henrik koszigyár

Használt
butorok és antik szekrény
eladók. Szent Anna-utca
5. emelet.

Hímzés
és mindennemű női fehér-
nemű varrás jutányosan
elvégeztetik Erzsébet-utca
79. szám. Nyiriné.

Ha el akar utazni
és nincs fényképe,
azonnal megkapja
TARÁCS műtermében
Nagyerdő.

Csapó-u. 67.
Bálint József asztalosnál
butorok, konyhaberende-
zések raktáron.

Jól jövedelmező
ház eladó. Vétel esetén
utcai lakás, 2 pince helyi-
ség beköltözhető, Péczeli-
utca 8. sz.

Pintér Gusztáv
Tisza-palota, Piac-utca 8.
Jeggyűrűk, brillians árak rak-
táron. Ékszer, órák olcsón és
pontosan készítek.

Fincer tanulót
felvesz a Buzás
étterem Csapó-
utca 14.

Perfect
gyors és gépirónó felvé-
tetik a Debrecen Belvá-
rosi Takarékpénztár Rész-
vénytársaságnál.

Jó könnyű
fedeles kocsi, új féderes
talyiga eladó. Hatvan-utca
84 szám.

Kauciókepes
üzletkezelő felvétetik Hun-
gária gőzmosó és kelme-
festő vállalat. Cégtulajd.
Libandi András Péterfia
4. szám.

Bélyeggyár
és vésőintézet
PAULÓ I.
Bathányi-utca 22.
Telefon 1365.

Patkányirtó szerek,
mindenféle pipereszappanok, parfümök kölniszeszkek, fog-
kéz és hajápolószerek stb legolcsóbban beszerezhetők a
Korzó Drogueriában Piacz-utca 42.
TELEFON 14-80

FEHÉRTÓI temetkezési intézete
DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM, (Saját ház)
Telefon: nappal 11-85, éjjel 10-91.
Végez temetéseket helyben és vidéken ju-
tányos árban személyes felügyelet mellett.
:: Exhumál és hullaszállítást vállal! ::
Raktáron: ÉRCZ- és MŰVIRÁGKOSZORUK!

Akar Ön város legszebb helyén lakni?
Adhat Ön 2 millió kor-át egy családi házáért?
A város központján! Rögtön átadunk be-
költözhetőre egy négy szobás lakást!!
Előszoba, konyha, speiz, cselédszoba, fürdőszo-
bával, négy pincével, kamarával. Villany és víz
bevezetve.
**A tulajdonoson kívül
senki idegen lakó nem
:: lakik a házban! ::**
Bővebb felvilágosítást csak komoly vevők részére nyújt az ezen
ház felett rendelkező NAGY LAJOS Országos Ingatlanforgalmi
Iroda tulajdonos mindennap reggel 8—2-ig vagy délután 4
órától 7 óráig, a VERES UTCA 9. SZÁM alatti irodában.

Az „István” gőzmalom
keres mielőbbi belépésre
**perfekt
magyar-német
levelezőt**

▼

Szakmabelieknek, valamint azok-
nak, kik gép- és gyorsírást tud-
nak, előny. — Csak megfelelő
gyakorlattal bírók küldjék be
ajánlataikat az „István” gőzma-
lom helybeli igazgatóságához.

Nehéz az élet,
jó ruhába járni gondot ad, **VÉGHEZ**
olcsón beszerezni tessék
menni, hol **kevésbé használt** finom
férfi ruhák állandóan kaphatók.
Vár-utca 2. SZ. (Zenedével szemben)

RENADIN RUHÁK,
VASZONÖLTÖNYÖK,
Gallérok, Kézeliők,
ingek és mindennemű
fehérneműket tisztít
PALOTAY LAJOSNÉ
Bathányi-u. 26. sz. Egyháztér 5. sz.

Élesdi mész
darabos és oltott
ASBESTPALA
békebeli minőségben, portlandcement,
kátránypapír, karcagi és szovati cserép
nagyban és kicsinybeni legolcsóbb be-
szerzési forrása
SINGER LAJOS
Hatvan-u. 71. sz. (Kisállomásnál.)

Szirek András
elsőrendű úri- és
egyenruha szabósa
Divatos angol szöve-
tek állandó raktára.
Szent Anna-ut 1. Telefon 509.

